

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орденом Светог Саве
ТРЕЋЕГ СТЕПЕНА:

Андру Стојићевића, начелника округа крајинског; и

Драгомира С. Петровића, јавног правозаступника из Шапца и председника одбора за подизање споменика Милошу Стојићевићу — Поцерцу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. септембра 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, одликовати:

Орденом Св. Саве
ПЕТОГ СТЕПЕНА:

Чедомира Перића, начелника среза поцерског; и

Јеврема Б. Петровића, трговца из Шапца. — чланове одбора за подизање споменика Милошу Стојићевићу — Поцерцу

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 6. септембра 1911. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника прве класе среза пољаничког Живојина Белопавлића, начелника исте класе среза златиборског, по молби; за начелника прве класе среза поречког Милутина Пеђанина, начелника среског у пензији;

за начелника друге класе среза љубишког Јована Спиридоновића, секретара исте класе начелства округа рудничког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза пчињског Драгољуба Јовановића, начелника исте класе среза мачванског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза косаничког Вељка Рамадановића, начелника

исте класе среза пчињског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза левачког Божидара Радовановића, начелника исте класе среза ражањског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза ражањског Димитрија Протића, секретара исте класе начелства округа крушевачког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза лепеничког Драгољуба Миленковића, начелника исте класе среза поречког, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза мачванског Димитрија А. Христића, начелника исте класе среза алексиначког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза алексиначког Луку Б. Петровића, начелника исте класе среза белопаљаничког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза златиборског Милорада Петровића, секретара исте класе начелства округа крагујевачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза параћинског Лазара Кречковића, начелника исте класе среза пољаничког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза ужичког Михаила Павловића, секретара исте класе начелства округа ужичког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза белопаљаничког Андреју Ј. Живковића, секретара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби;

за секретара прве класе начелства округа крагујевачког Божидара Вујића, начелника исте класе среза ужичког, по молби;

за секретара друге класе начелства округа рудничког Живка Николића, начелника исте класе среза љубишког, по службеној потреби.

за секретара треће класе начелства округа нишког Радомира Васиљевића, начелника исте класе среза косаничког, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа ужичког Михаила С. Илића, на-

челника исте класе среза лепеничког, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа крушевачког Милана Мишића, начелника исте класе среза параћинског, по службеној потреби; и

за полицијског комесара на Чукарици у рангу начелника среског треће класе Милорада Максимовића, начелника исте класе среза левачког, по службеној потреби.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. августа 1911. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Чедомир Маринковић, полицијски писар прве класе среза грочанског, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 31. августа 1911. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА
КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Ђуричића
члана Касационог Суда

(НАСТАВАК)

29. а) Онај чиновник или општински службеник, који није надлежан за извршење какве пресуде, не може одговарати за дело из § 128. к. зак. ако та пресуда није извршена.

б.) Овакав субјект власти, који би *in abstracto* био надлежан за извршење, ипак не може одговарати за поменути деликт, ако се та пресуда над самим њим имала да изврши.

[Види противну одлуку Касационог Суда I 8 VIII 1909. № 7918].

Оптуђени су Х. председник, У деловођа и Џ благајник општине Н. зато, што нису по наредби јабланичког пореског одељења наплатили казну од опт. Х у 55 дин. по пресуди пореског одељења од 26 I 1907. г. већ пустили да ова казна застари, те тиме учинили кривицу из § 128. у в. с § 132. каз. зак.

Мотиви суда:

„Према признању свију оптуђених да су за ову казну знали, и да према наређењима пореске власти исту нису наплатили, већ пустили да она застари, и према наређењима јабланичког пореског одељења под № 644 и 4212 / 907. г. — § § 225. и 234. кр. с. пост., овде стоји дело предвиђено и кажњиво по § 128 у в. с § 132. к. зак.

Што се тиче кривичне одговорности оптуђених за ово дело, суд налази да је за исто одговоран сâм опт. Стојан, а са разлога:

Што је он као тадањи председник општинског суда, по чл. 103. зак. о општинама, био највиша извршна власт у општини, који је по тач 3 чл. 109. ист. зак. обвезан да прима и саопштава наредбе државне надлежне власти коме треба, и да се стара о тачном и уредном извршењу њиховом.

Па како опт. Стојан признаје да му је ова казна саопштена, и да је од надлежне пореске власти добио наређење да исту изврши, а међутим није хтео издати наредбу благајнику да ову казну наплати и пошље је пореској власти, па ни онда кад су га на ово опомињали и благајник и деловођа, како казна не би застарела, то је он као наредбодавац по тач. 4 чл. 113. зак. о уређењу Главне Контроле једино и одговоран за ову штету нанету државној каси. Према томе, казна му се и има одмерити по наведеним зак. прописима, § 128. у в. с § 132. к. зак. и т. д.⁴

Са ових разлога првостепени суд осудио је оптуђенога на 2 месеца затвора. [Пресуда првост. лесковачког суда од 9 III 1909. г. № 7386]¹).

Апелациони Суд у свему је усвојио изнете мотиве првостепенога суда, само је нашао да је казна блага, па је оптуђенога Х осудио за поменуто дело на 4 месеца затвора. [Пресуда II од Апел. Суда 4 IV 1909. г. № 1579].

Ову пресуду Апелационог Суда оснажио је и Касациони Суд. [I—8 VIII 1909. № 7918].

Суд је требао на првом месту да оцени, да се у § 128. каз. зак. предвиђа кажњиво дело у томе: што онај субјект власти, који је по закону надле-

¹) Један судија првостеп. суда издвојно се за извесно дослеђење, но поред тога вели: „да је ову казну требало да изврши само пореско одељење, које ју је и изрекло, а не да шаље другим властима на извршење, кад то није законом одређено, да општински судови извршују туђе административне или друге пресуде, већ само своје.

У оваквој радњи пореског одељења и лежи узрок ште се ово дело појавило код општ. суда, те би то требало узети у оцену при изрицању пресуде.

Овде се овај судија није јасно изразио: шта ће бити последица констатованог факта, да оптуђени није био власт, надлежна за извршење дотичне пресуде?

жан да изврши какву казну, ову не изврши на време или је не изврши потпуно. Треба дакле, да је тај чиновник или службеник по закону дужан да ту казну изврши, и да он ту дужност повреди. То су елементи дела из § 128. к. зак.

Стоје ли ови елементи у конкретном случају?

Оптуђени је био председник општинског суда. Он је био дужан да поступа по законим наредбама препостављених власти и да се стара о њиховом извршењу. Исто тако он, као наредбодавац, по чл. 113. зак. о уређењу Главне Контроле, може одговарати за накнаду, ако је својом небрежљивошћу нанео штету држави. Ово је суд тачно констатовао у побудама своје пресуде. Ну погрешан је закључак суда да зато, што оптуђени није испуњавао ове своје дужности, он стоји одговоран за дело кажњиво по § 128. каз. зак. Није овде говор о помагању извршним органима при наплати досуђене казне по пресуди; не извршује кривичну пресуду она власт, код које прима плату службеник који је осуђен, већ је извршна само она власт, која је законом позвана да извршује дотичну пресуду. У овом случају та власт била је она пореска власт, која је пресуду и изрекла, и њој није ништа стајало на путу да ту пресуду и изврши. Тако небрежење оптуђенога Х није могло спречити извршну власт да пресуду у законном року изврши тиме, што би она сама предузела друге мере, помоћу којих би пресуду могла да изврши и мимо воље и сарадње оптуђенога. То је ова власт и могла и требала да учини, и овај момент битан је у питању овога оптуђенога, а суд га је сасвим изгубио из вида¹).

То, што се објект општинске власти, у овом случају опт. Х., није одазвао наредби старије државне власти, може створити правну основицу само за његову дисциплинску и рачунску одговорност. Међутим ову одговорност ваља строго издвајати од кривично-правне одговорности за дело из § 128. каз. зак. која се овде не може засновати, чим не стоји законска надлежност општ. власти за извршење ни по чл. 103. зак. о општ. (на који се суд у својој пресуди позива) ни по ком другом закону.

И тако судски мотиви и пресуда у основу су погрешни.

Мимо тога, у конкретном случају пресуда је погрешна још и због тога, што баш када би и стојала надлежност за извршене овакве пресуде *in abstracto*, неизвршење те пресуде не може овде за опт. К створити дело из § 128. к. зак., јер та дужност у овом случају према њему отпада. Као год што је неприродно тражити па не стоји ни обвеза да неко своје блиске сроднике достави власти за какво кривично дело, исто је тако неприродно и бити не може, да неко чини

¹) Примера ради навешћемо да је извршна власт (порески одељак) могла иметовску плату оптуђенога Х. узети у попис за ову казну, а могла му је узети у попис и покретност и т. д. и оптуђени не би био кадар да је у томе спречи.

кривично дело тиме, што сам себе неће да ухапси или што од самог себе неће да наплати неку суму по пресуди. Ту његова дужност престаје, и ако би он иначе био субјект власти, која по закону то има да ради, овде та дужност мора прећи на другога, незаинтересованог, који ће по својој дужности ту пресуду имати и да изврши и за уредност извршења да одговара¹). А кад таква дужност *in concreto* не стоји — онда за опт. Х. нема ни дела из § 128. каз. законика.

30. Деликт одвођења женске, у цели да се с њоме венча или живи у блуду (§ 188. к. зак.) кад се над таквом женском изврши насилни блуд (§ 191 т. I к. зак.) долази у реални стицај с деликтом силовања и учиниоцу се у овом случају има казна да одмери по § 69. каз. законика.

[В. Касациони Суд I 17. III 1911. г. № 3772.

В. Код Никетића, § 188. к. зак., овакву исту одлуку, а и противне одлуке, по којима је дело силовања конзумирано делом одвођења у цели блуда, па се казна има изрећи само по § 188. к. законика.]

Први случај.

Х је оптуђен за то, што је одвео девојку Васку, у намери да се доцније с њоме венча, па је потом насилно и обљубио.

Првостепени Суд узео је да овде стоје два кривична дела из § § 188 и 191. т. I каз. зак., па је оптуђенога Х. за оба ова дела у реалном стицају осудио на казну [Пресуда првост. нишког суда 25 I 1911. г. № 2077].

С тим гледиштем сложио се и Апелациони Суд [Пресуда I Апелац. 15. II 1911. г. № 856] а и Касациони Суд, који је примедбама од 17. III 1911. г. № 3772 исправио само једну омашку судску, а иначе је усвојио изнето гледиште.

Други случај.

У. је оптуђен, што је насилно одвео Станицу, девојку, у намери да с њоме блудно живи, па је над њом извршио и насилну обљубу.

Суд је нашао да овде стоје два засебна дела, и то: дело насилно одвођења; кажњиво по § 188 к. зак. и дело насилне обљубе, кажњиво по тач. 1 § 191 к. зак. па је оптуђенога за оба дела осудио на казну. [Пресуда прокупачког првост. суда од 8. VI 1904 г. № 7049].

Ову пресуду одобрио је и Апелациони Суд [II 12 VIII 1904 № 3006].

Ну II одељење Касационога Суда уништило је ову пресуду примедбама од 3 IX 1909 г. које овако гласе:

„Погрешно је суд нашао да у радњи опт. У. стоје два самостална кривична дела. казнима по два засебна законска

¹) Види и Олсхаузен, коментар, код § 346. к. I, трећи одељак.

У овом погледу види и § § 50 други одељак и 51. др. одељак нашег каз. законика.

прописа, и то: дело насилног одвођења, казнимо по § 188 крив. зак. и дело силовања, казнимо по § 191 т. 1 к. зак. Јер само дело насилнога одвођења женске, без икаквих других побуда и последица није казнимо по § 188 к. зак. већ се по том законском пропису казни само оно насилно одвођење женске, које има за циљ принудно венчање или принудни блудни сношај, било са лицем које врши одвођење, било са неким другим, те према томе обљуба је само природна последица принудног венчања или блудног сношаја, и онда се извршилац таквог насилног одвођења има за те све радње казнити само по § 188 крив. зак.

А међутим у § 191 т. 1 казн. зак. законодавац предвиђа такав случај насилне обљубе над мушким или женским лицем, где извршилац дела силовања нема никакву другу намеру са силованим лицем, до једино да над њим изврши насилну обљубу. Па с тога за такву казниму радњу, као опаснију по друштвени поредак, прописује и строжу казну, но за ону из § 188 казн. зак.

Према томе суд је требао оптуженоме У да одмери казну за све поступке само по одредбама § 188 казн. закона.

Апелациони Суд дао је 10—IX—1907 год. под № 4327 ове против разлоге:

Апелациони Суд, супротно гледишту II одељења Касаационог Суда налази: да је опт. У. извршио два дела: дело из § 188 крив. зак. одвођење девојке, у намери да с њоме блудно живи, а дело насилне обљубе из тачке 1 § 191 кривич. закона.

Овове гледишту иде у прилог и само налажење II одељ. Касац. Суда, у колико и само признаје, да се по § 188 к. зак. има казнити *оно насилно одвођење женске*, које има за циљ принудно венчање или принудни блудни сношај, било са лицем, које врши одвођење, било са неким другим, што значи да ће се само то одвођење, које је учињено у горњем циљу а који се циљ — принудно венчање и принудна обљуба — није ни остварило, казнити по по поменутом законском пропису.

Остварили се пак и тај циљ — онда ће остварење тога циља, по мишљењу Апелационог Суда, чинити засебно кривично дело, које ће се казнити по другом за такве случајеве предвиђеном законском пропису.

Оваквом мњењу Апелацион. Суд налази ослоња у томе, што сматра да би нелогично било, кад би вољу законодавчеву тумачио у том смислу, да је законодавац — за саму насилну обљубу, без икаквих других насиља и принуда према једном лицу, хтео да казни строже, до 15 година робије, него ли дело, где поред насилне обљубе има и насилног одвођења, што је по мишљењу Апелационог Суда много теже од саме насилне обљубе, а које би се дело према нахођењу II одељења Касаационог Суда имало казнити по § 188 к. зак. дакле само до 10 година робије.

Општа седница Касаационог Суда одлуком од 22—IX—1904 под № 8727 одбацила је противразлоге и усвојила поменуто примедбе II одељења, (са 8 против 6 гласова)¹⁾

Одиста, насилна обљуба, извршена над женском, која је ради тога и одведена, само је крајња и намеравана последица која се још при одвођењу имала у виду. Тачно је да је субјективни елемент одвођења из § 188 к. зак. — означена намера: ако она још при одвођењу није постојала, онда не стоји ни то кажњиво дело. С тога је одвођење у ствари једна припремна радња за саму насилну обљубу. Ну, баш та припремна радња обухваћена је овде §-ом 188 казненог закона и угрожена казном као свршени деликт²⁾.

Питање је: губи ли ова радња свој самостални карактер, кад се намера учиниоца изведе до краја, кад учинилац над одведеном женском изврши обљубу, или она, не само што тај карактер не губи већ и доцније дело силовања конзумира?

По изнетим примедбама Касаационог Суда, одржаним у његовој Општој Седници, дело насилне обљубе конзумирано је делом одвођења, учињеним у намери блудног живота, и оптуженоме се казна има да одмери само за дело из §. 188 казн. закона.

Ово гледиште не може да опстане.

Нелогично би било, да се доцније учињено дело силовања, може конзумирати тиме, што је учинилац, ради силовања, претходно извршио и одвођење. Да законодавац ово није хтео да види се из следећег:

а.) Што у § 188. к. зак. ништа не говори шта ће бити, ако се силовање и изврши.

б.) Што је у § 188. к. зак. предвиђен максимум казне од 10 година робије, а у § 191. к. зак. 15. година.

Кад би се дакле узело да први деликт конзумира овај други, онда би значило, да се учинилац не може казнити робијом до 15 година, прописаном за силовање, само за то, што је он ради силовања претходно дотичну женску још и насилно одвео са места њеног бављења. (Ово је лепо наведено и у противразлозима Апелационог Суда), ово свакако не ваља. Баш кад ово одвођење и не би било предвиђено као нарочити деликт, опет би оно констатовало већу покованост кривца, већу јачину противправне воље и повреду више права. Све ово даје разлога да се такав кривац строже казни него онај, који је извршио само силовање. Друкчија солудија не би одговарала ни погледима правне науке ни означеним прописима казненог законика.

Напротив, овде би много пре могло бити говора о томе, да ли ова доцнија

1) Овакв случај, у колико нам је познато, није после овога долазио у Општу Седницу Касаационог Суда. Као што се види из саопштеног првог случаја садање I одељ. Касац. Суда заузело је гледиште изнетог у противразлозима, који су овде цитирани.

2) Види Ценић, објасњење казн. зак., код § 188 казн. зак. Олсхаузен, Коментар нем. казн. зак. код § 236 п 1 и тамо наведени писци.

радња, доцније кажњиво дело — силовање, као дело, којим се извршује крајња циљ учиниоца, може конзумирати онај први деликт, одвођење, које је само припрема за силовање. (У овом смислу, код првог случаја, који смо овде саопштили, одвојио се један судија првостепеног суда). То би у ствари могло да буде, да је законодавац то предвидео, било код § 188. к. зак. било као квалификовани деликт из § 191. к. зак. Ну, на сваки начин и у томе случају кривцу би се за овај квалификовани деликт морала одмерити строжа казна но за деликт из § 191. к. зак. у обичној форми.

И тако: У изнетоме случају стоји *реални стицај кажњивих дела из § 188. и 191. т. 1. казн. законика*¹⁾.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ЗЛОЧИНАЧКА УДРУЖЕЊА И БАНДЕ

(СВРШЕТАК)

Мале банде нижих државних класа.

У великим удружењима злочинаца нижих друштвених класа образују се мале банде, као што смо рекли приликом говора о париским апашима. Ове банде састављене су или само из специјалисти за једну врсту крађа; или из индивидуа које експлоатишу више врсте злочина или престапа. Из ових последњих регрутују се, у главном, и ноћни нападачи, крадљивци пијаних личности и т. д. Поред овога, а према приликама, чланови банде врше, такође, и опасне крађе са објављем, са или без убиства.

Год. 1906. ухапшена је у Рио де Жанеиру једна банда злочинаца, која је вршила опасне крађе и убиства. Упропастило ју је убиство једног трговца с драгоценостима и његова два сина. У стану злочинаца нађен је читав арсенал оружја, маса правних књига, већа количина отрова и читава колекција исечака из новина, који су се односили на ово троструко убиство и друге злочине. Банда је била абонирана код једне агенције за исечке из новина, а овај факт раније је констатован и код многих других банди, а нарочито код банди интернационалних.

У опште се може рећи, да организације банди нижих друштвених класа нису тако савршене као што је била организација ове банде у Рио де Жанеиру. То су најчешће удружења неколико повратника, чији број верира од 6 до 20 личности, која извршују појављење послове.

Банде специјалиста врше, као што рекосмо, само једну врсту злочина или престапа. Тако нпр. постоје банде за разбијање и пљачкање ненастањених летњиковаца, затим банде за крађу робе из натоварених кола, банде за разбијање дућана са драгоценостима, банде крадљиваца велосипеда које украдене велосипеде демонтирају, фарбају поједине делове, а затим их ремонтурају са новим

1) Види и Ценић, објасњење, код I 188. к. зак. и Олсхаузен, Коментар, код § 236. п. 8.

машинама и сасвим другим деловима, и т. д. У последње банде треба уврстити и француску „Северну Банду“, као и банду „Тома“, чији је специјалитет разбијање и крађа цркава.

Све банде специјалиста раде с јатацима.

Мале банде злочинаца виших друштвених класа.

Злочинци виших друштвених класа имају такође своје мале банде, које су увек састављене из специјалиста. Њихови специјалитети много су савршенији од оних нижих друштвених класа: банде хотелских лопова, кесароша, лажних играча на картама и т. д. Многе од ових банди састављене су из врло малог броја индивидуа. У овом случају то су дружине.

Организација банди.

Банде једне и друге врсте злочинаца често су потпуно организоване и уређење. Оне имају шефа коме се остали чланови покоравају.

Росињол у својим интересантним мемоарима износи верно статуте банде *Абади*, *Жил* и др., убица г-ђе Басино, из Мантреја. Ове статуте, које су саставили Жил и Абади, издиктирао је последни Госињолу у бироима париске полиције сигурности. Пошто су ови статуту врло интересантни, јер изванредно оцртавају дух који влада у појединим бандама овог рода, то их овде репродукујемо. Треба још знати да је Жил имао 16, а Абади 14 год.

1. Друштво не може имати више од 14 чланова: 12 људи и 2 жене.

2. Људи могу носити само оно оружје, које су шефови одобрили.

3. У оружје долази: револвер од шест пука, ловачки нож, штап наливен оловом и боксер.

4. Члан друштва, који би носио какво друго оружје, биће кажњен новчаном казном од 10 динара.

5. Нарочито се забрањује вршење кривичних дела понаособ и без наредбе шефова. Противно поступање кажњава се смрћу.

6. Ниједан члан друштва не може имати сталну метресу, већ само метресу за један дан, с којом ни једну реч не сме проговорити. Противно поступање кажњава се смрћу.

7. Ниједан члан друштва не сме имати домицил на своје име, нити, ма под којим изговором, сме становати у хотелу.

8. Забрањује се члановима да при себи задржавају ма какве хартије од вредности од извршеног кривичног дела, као акције, облигације и т. д.

9. Сваки члан друштва мора имати више разних одела за мењање, а сем ових и једно радничко одело.

10. Треба радити, и никад не похађати продавнице вина. Члан, за кога би се констатовало да је у напитом стању, биће кажњен новчаном казном од 6 дин.

11. Чланови друштва добијаће по 6 дин. дневно, па радили или не радили

а сем овога још и по 10 дин. од сваких украдених 1000 динара.

12. Свако крваво одело мора се спалити, и пепео од њега одмах расути.

13. Шефова има четири: Абади, Жил, Клод и Дегриндел, од којих су прва двојица виши, а остали предводе банду приликом вршења кривичних дела.

14. После извршеног кривичног дела сваки бежи на своју страну, и не излази из куће пре посете једног шефа, који има дужност да покупи покрадене предмете.

15. Сваки члан друштва, а нарочито шефови, морају бити снабдевени лажним исправама.

16. Сваки човек дужан је долазити тачно на заказане скупове, ако неће да буде кажњен новчаном казном од 3 динара.

17. Сваки скуп имаће за циљ означавање крађе која се има извршити, или кажњавање кривога члана.

18. Виши шефови имаће за жене две чланице друштва, које су у исто доба и служавке у месту где станују.

19. Жене не смеју пусти код шефова ниједно лице пре него што сазнају циљ његовог доласка.

20. Оне не могу никуд излазити без шефа.

21. Ухваћени члан друштва не треба да се одупире, ако је сам, већ да чека помоћ других.

22. Ухваћен члан не сме ништа признати, већ ће се старати да докаже *alibi*.

23. Чланови морају све време провести у раду, нетражећи за то великих бенефиција. У местима где раде, и где станују, не смеју извршити никакво дело.

24. Треба увек бити добро одевен, похађати само солидна места и никад не трошити много, да се не би изазвала сумња.

25. Ово исто вреди и за шефове.

26. У друштву никад не може бити више од 14 чланова. За свако упражњено место вршиће се нов избор.

27. Забрањено је, под претњом смртне казне, напуштање друштва, осим ако би се оно растурило, али и у овом случају шефови ће сачувати исту власт да би се избегла проказивања.

28. Сваки члан у затвору има право на 2 динара дневно, а поред овога и на помоћ, где долази и храна двапут недељно.

29. Њих ће похађати само жене, које ће они називати сестрама, а писма ће писати само шефовима.

30. Сваки рањеник или болесник primaће по 3 динара дневно, поред онога што му другови донесу.

31. Украдене драгоцености морају се одмах предати шефовима. Нико их не сме носити нити покушавати да их прода.

32. Сваки члан друштва биће снабдевен једном обликом за сакривање лица.

33. Употреба оружја, без потребе, нарочито се забрањује. Ко противно поступи казниће се смрћу.

34. Од оружја употребити прво боксер, или штап наливен оловом, да би се, ако је могућно, проузроковала несвест, а не смрт.

35. На случај да је члан друштва ухваћен, може употребити револвер или нож да би се спасао.

36. Треба се спасавати одвојено, али никад мање од двојице, да би један другом могли помоћи.

37. Ако ова двојица буду нападнути, па један падне а други побегне, овај ће се старати да остале другове доведе у помоћ.

38. Кад ухваћени члан види да би му сваки отпор био узалудан, трудиће се да одбаца од себе оружје, и да га дода друговима.

39. Оружје сваког члана биће обележено нарочитим знаком.

40. Чланови не смеју имати никаквих хартија о свом идентитету, и

41. Сваки члан друштва заклеће се, на једном ножу који је код шефа, да ће остати потпуно нем о свима члановима овог статута.

Очигледно је, да се банда Абади Жил и др. није, у пракси, никад управљала, по овим статутима, али дух, који их је диктирао, среће се још и данас у злочиначким бандама, нарочито код млађих злочинаца. Пада нарочито у очи како су творци ових статута предвидели све случајеве који се могу појавити у пракси. Али, и поред свега овога, оба виша шефа била су ухваћена после првог важнијег злочина. И поред чл. 12. статута Абади је, у моменту затварања, имао још трагове крви на својим панталонама.

Злочиначке банде у провинцијама.

У малим варошима и по селима злочиначке банде много су ређе но у великим варошима, али ипак постоје, за доказ чега служе: *Северна Банда*, *Драмски Шофери* и т. д. Провинцијске банде састављене су, по правилу, из мање чланова но банде по варошима. То су најчешће дружине од 3 до 5 чланова, које експлоатишу у извесном пределу један или више специјалитета. Банде великих вароши у извесним епохама такође раде у провинцијама. Тако се често дешава, нарочито приликом панађура и великих пазарних дана, да специјалисте у појединим врстама крађа, које обично живе у великим варошима, напуштају ове и долазе у главна места кантона, у циљу упражњавања њиховог сталног заната.

Велике патриотске свечаности, велики празници и т. д. привлаче, такође, банде појединих специјалиста. Тако приликом великих швајцарских свечаности виноградара у Веверју, федералних утакмица у гађању и т. д. увек се констатује долазак крадљиваца, који краду из џепова, и који припадају малим бандама или дружинама злочинаца суседних земаља, нарочито Италије.

Бање, морска купатила и т. д. за време сезона такође су посећени од ових банди. Треба знати да њихови чланови не остају дуго на једном месту. После неколико успешних операција, они одлазе у друга, слична и даља места. Циљ им је, да заведу полицију, која ће их пре тражити у каквој суседној вароши но на другој страни земље.

С француског,
Д. Ђ. Алимпић.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

— Идемо у Брест рече уча.

— Да, одговори чиновник. Идемо у Брест.. познајем то место... био сам ту као помоћник у 16. полубригади... леп предео, вере ми... не љутим се што ћу га видети.

— Има ли тамо каквог задовољства? пита педагог, који ми није правило ути-сак искусна човека.

— Задовољства! зачуди се упитани.

— Па да... задовољства... волео бих ако се може имати каквог уживања ако то дозвољавају...

— Испочетка храниће вас, одговори упитани мирно... и то добро хранити, неће вам требати по два сата док у чорби ухватите зрно пасуља, а у Тулону вам је за то тербало осам дана.

Овде разговор прекиде велика ларма са другог ланца; тукли су три осуђеника: бившег војног комесара Лемјера, чиновника Симона и неког продавца званог „Мали Бродар“, које су оптуживали да су издали њихове другове, и да су осуђетили неки затворенички договор. Чих је доставио робијашима неки млад човек, који би био срећа за сликара или глумца, кад би га срео. Са поцепаним зеленим папучама, са ловачком блузом без дугмета, са панталонама од платна које изгледају да пркосе времену, као кацу имао је једну качкету без сунцобрана из које је вирила стара постава. У Бисетру су га звали *госпођица*, а дознао сам да је он један од оних бедника, који су, навикнути у Паризу на гадну поквареност, налазили у казненем заводу позорницу достојну њихове одвратне похотљивости. — Аргусени дотрчав на ларму не учинише ниједан покрет да извуку „Малог Бродара“ из руку осуђеника, и он је четврти дан од поласка умро од ових батина, а Ламијер и Симон погинули би такође да се нисам ја умешао; првога сам познавао још у „летећој војсци“ где ми је учинио неке услуге. Ја знам, ретко осуђеницима, да је то онај који нам је набавио нужне алате за сечење прозора у „Тврђави“, и од тада га оставише са другим на миру.

Ноћ смо провели на слами у капели која тада беше претворена у магацин. Аргусени нас обилазише често да би се уверили да ли који од нас не *свира* (сече окове) а сутра рано сви смо били на ногама. Прозваше нас, прегледаше нам окове и у 6 сати попеше нас на дугачка кола леђа у леђа, а ноге су нам висиле напоље; били смо покривени пињем и дрхтали смо од зиме. После кратког времена, кад смо стигли у Сен-Сир, свукоше нас голе да би нам прегледали ципеле, чараше, кошуље, уста, уши, ноздрве и друга још тајнија места. Нису тражили само тестерице у лиманој кутији него и федер од сата, који је једном осуђенику био довољан па да исече гвожђе за мање од три сахата. Преглед је трајао скоро је-

дан час; чудо је како половини од нас нису носеви и ноге премрзли. Предвече натрпаше нас у једну воловску штаду тако збијено, да је тело једнога служило као јастук ономе за њим; замрси ли се ко у својили комшиски ланац, ударци штапова падају на њега као киша. Чим смо полегали на оно мало сламе, која је већ служила била стоци као простирка, звиждање пиштаљке даде нам знак да сваки ћути, и ништа не би прекидало ћутање да аргусени нису прелазили преко наших тела кад је требало сменити шиљбока који је био пред вратима.

Вечера нам се састојала из назови чорбе и неколико парчади меса пола смрдљивога. Делили су нам у дрвеним чинијама, које су хватале оброк за тридесеторо, а кувар наоружан једном великом варјачом не престајаше да сваком осуђенику који приђе каже: „један, два, три, четири... пружи твоју чинију, лопове!“ Вино су нам давали у истим чинијама у којима и чорбу и месо. Затим један аргусен узе пиштаљку, која му висаше о рупицу на блузи, и свирну трипут, па викну: Пазите, лопови! нека сваки одговори са да или не. Јестели имали хлеба? — Да. — Чорбе? — Да. — меса? — Да. — Вина? — Да... спавајте или се правите да спавате.

Међутим на улазу поставише један сто; капетан, помоћник и каплар аргусена поседаше околу њега да вечерāju, разуме се, бољу вечеру него ми. Ови људи, који су сваки тренутак употребљавали да од осуђеника измаме новац, нису себи ускраћивали ништа. Штала у овом тренутку представљаше призор гаднији него што се може замислити: на једној страни сто двадесет људи затворени као обичне животиње у обор одакле је бол прогнао сан, а на другој осам људи страшног изгледа, који једу са апетитом, не губећи ниједног тренутка из очију своје карабине и мотке. Неколико свећица, запаљених о шталски црни зид, бацају неку ружичасту светлост на ову жалосну слику, а ћутање није прекидано ничим до тешким јечањем или одјекивањем окова. Нехтевши да туку онако „без разлога“, аргусени су изливали своје расположење над сиротим осуђеницима; на пример, потражили ко воде они повичу „онај ко хоће воде нека подигне руку“, а несрећник и несумњајући ништа подигне руку и одмах је под ударцима спушта. Они који су имали по неку црквицу били су штеђени али таквих је било мало, јер је дуго бављење по затворима исцрпело њихове и иначе слабе изворе.

Ова злоупотреба није била једина, која би се имала забележити са пута спровода. Да би на своју корист уштедео на трошковима спровода, капетан је готово увек одређивао један ланац да путује пешице. Тај ланац је био увек од најздравијих, а то ће рећи, и од најнемирнијих осуђеника: тешко женама које су сретали путем и дућанима куда су пролазили! Жене су најбруталније псовали, а дућане су просто пљачкали за трен ока, као што је био случај у Морле-у код једног ситничара, коме није

остало ни парче шећера, ни један сапун. Питаће се свакојако шта раде чувари док се ово дешава. Чувари су их још само журили не предузимајући ништа стварно да то спрече, јер су знали да ће се на крају крајева они користити од крађе, пошто су осуђеници њима продавали покрађу или с њима трампили за пиће. — Било је чак пљачкања која су вршена над осуђеницима који су примани уз пут. Обично, чим их окују, њихови другови их опколе и кради би им оно мало пара што су имали. Далеко од тога да спрече или обуставе крађе, аргусени су их још често изазивали, као што сам ја видео да раде са једним бившим жандармом, који је био ушито неколико дуката у своје кожне панталоне. „Ту има мрса“ рекли су и за три минута овај грешник остаде без пара. У сличним случајевима жртве су јаукале и позивале у помоћ аргусене, али ови су стизали тек кад је све свршено и да изударāju... оне који су били покрадени. У Рену ови су разбојници опљачкали, у згради где смо требали преноћити, једну милосрдну сестру, која нам беше донела дувана и пара. — Најтеже од ових злоупотреба су ишчезле, али их има још, и тешко их је искоренити по томе, каквим се људима поверава спровод и на који га начин они врше.

Наш тешки пут трајао је двадесет четири дана. Дошав у Понта-Лезен затворили су нас у заводски депо, где осуђеници издржавају као неки карантин дотле, док се не поврате од умора и док се не утврди: да ли не носе какву заразну болест. Чим смо дошли натераше нас по два и два да се оперемо у великим карлицама пуних топле воде; после купања даће нам одело. Као и други и ја сам добио једну црвену кабаницу, два пара ципела и једну зелену капу; на свакој од ових ствари беше написано Gal.¹⁾ а на капи је била још једна плочица од блеха, на којој је био утиснут број регистра где смо били уписани. Приликом давања одела оковали су нам ноге, али нас нису везивали заједно.

Депо у Понт-а-Лезену био је једна врата болнице, надзиравање није било баш строго. Одмах су ме уверавали да је доста лако побећи из соба и после прескочити спољни зид. Ова обавештења дао ми је неки Блонди, која је већ бежао из затвора у Бресту и надао сам се да се њима користим само сам чекао згодну прилику. Уз пут су нам давали кадкад хлебова који су мерили и по осам кила; идући из Морле-а био сам издубио један од њих и у њему сам носио једну кошуљу, панталоне и цепне мараме: то је била нова торба коју ми нису прегледали. Помоћник Тијер није ме ни био препоручио да ме нарочито пазе, па је чак, кад је дознао узрок моје казне, рекао, говорећи са комесаром о мени, да са тако мирним људима он би водио спровод као пансионат девојака. Ја пак нисам изазивао никакво неповерење и премисљао сам да извршим мој план. Трбало

1) Робијаш.

је прво пробити зид на соби где смо били затворени; једне кљеште, које сам нашао под креветом, где их је заборавио пандур који нас је оковао, послужише ми за то, док је Блонди стругао моје окове. Посао се сврши; моји другови начинише једну лутку да је метну на моје место да би преварили аргусене, и ускоро преобучен у одело које сам имао, нађем се у авлији депоа. Зидови који су опасивали затвор нису имали мање од петнаест стопа висине; видео сам да ми треба нешто налик на стубе да би могао прескочити. Нашао сам једну греду и она ми замени стубе, али била је толико тешка да је нисам могао пребацити преко зида те да се сиђем на другу страну. Пошто сам пробао, колико узалудно толико исто и тешко, намислио сам да скочим. То ми испаде врло рђаво; толико сам нагњечено обе ноге да сам једва имао снаге да се довучем до једног оближњег шумарка. Надао сам се да ћу, кад ми се бол стиша, моћи побећи пре дана, али бол постајаше све већи и већи, а ноге ми отекоше тако да сам се морао одрећи сваке наде на бегство. Довучем се, дакле, како сам могао до капије депоа, рачунајући кад се јавим сам да ћу добити мање батина, које ми нема сумње »следеју«. Једна сестра, коју сам питао и којој сам признао случај, уведе ме у једну собу где су ми лечили ноге. Ова необична жена, коју сам ражалио мојом судбином, умоли комесара депоа те ми опрости. Кад сам после три недеље оздравио одвели су ме у Брест.

Тај завод је у једној луци. Пирамиде пушака и два тона намештена пред капијом, казивали су ми улаз у одаје где су ме увели пошто сам био испитан од свих чувара заводских. Најнеустрашивији осуђеници су признавали, да ма како човек окорео био, немогућно му је одбранити се од једног врло живог узбуђена, које га обузима кад види ово место беде. Свака соба има двадесет и осам војничких кревета, званих клупе, на којима спавају оковани шест стотина осуђеника. Дугачки редови црвених огртача, обријаних глава, упалих очију, потамнелих лица, стално звецкање окова, све то улева у душу неки тајни ужас. Али за осуђеника утисак је био само тренутан, и осећајући да овде нема пред ким да црвени, он је се мирно са својим положајем. Да не би служио за масне шале и увесељавање својих другова, он је се претварао да је и сам задовољан, па је чак и претеривао у гласу, у покретима, а ускоро то му постане и истинито. У Анверу један бивши владика пробао је испочетка, није трпео простачку веселост осуђеника. Па ипак они су га звали *господине* и тражили му опроштај за изговарање срамотних речи и принуђавали га да свој стари позив вређа безбожним речима, те вагнан да понавља оскрнављења, он је се најзад морао да измири с тим. Доцније је постао крчмар у заводу, звали су га опет *господине*, али му нису тражили опроштај а и он би њима одговарао са *хуље*.

У часовима одмора приче о злочинима често измишљеним, присни односи,

срамне услуге, довршавају кварење човека којег казна први пут излаже овом нечистом додиру. Да би се спречило предлаже се измена у систему завода. Испрва су сви били зато, али кад је требало изнаћи начин кажњавања, мишљења су се поделила. Једни су предлагали затвор у ћелијама, усамљенички затвор, по угледу на оне у Швајцарској и у Сједињеним Државама у Америци; други, којих је већи број, изјаснили су се за колонизацију ослањајући се на срећне резултате и успевање енглеских завода у Новој Галији¹⁾ познатих под именом Ботани-Беј. Да видимо да ли Француска има услова за ове *срећне резултате* и ово *благостање*.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине вртишке, актом својим Бр. 1220, пита:

»Милорад, Сима и Ранђел браћа Миљковићи, земљод. из Чифлука, продали су изванредан део земљишта Илији Стевановићу из Гор. Топонице, и Николи Крстићу, из Ниша, и купцима издати и тапије.

Но како није издато уверење да један дан орања има 1600 квадр. хвати, већ да има 1600 кв. метара, то је нишки прв. суд позвао наредбом купце и продавце, да у року од месец дана поднесу суду друго уверење, у коме да се означи да један дан орања има 1600 кв. хвати, те су купци поднели молбу овом суду и тражили да им суд изда уверење по § 471. гр. суд. поступка.

Како је суд посумњао да продавци немају довољно земље, јер су после те продаје дали у залогу једну њиву од 0-80 хек. на коју је поверилац и интбулацију код суда ставио, то је суд морао приступити премери њиховог имања, и нашао: да имају сада земљиште чисту својину са кућним плацем од 5 хект. без њиве дате у залогу и продатог браника, јавном лицитацијом, за наплату кривич. трошка Милорадовога, који је браник велики 2-50 хек. а коју су лицитацију успорили Сима и Ранђел Миљковићи зато, што је Милорад одобрио и њихов део да се узме у попис и изложи продаји, те их је суд упутио на грађанску парницу, да код суда докажу право својине, и спор се води још код суда.

Даље да имају утринско земљиште, које уживају више од 26 година, велико преко 2 хек. које им суд овај није ни премеравао.

Суд овај као претплатник листа »Полиц. Гласника« моли за што скорије обавештење:

1. Сме ли суд издати молицима уверење, да они имају довољно земље како тражи § 471. грађ. суд. пост.».

2. Да ли у остатак њихове земље сме да урачуна и земљиште, продато на ли-

цитацији, која је оспорена код суда, те се имање налази и данас на уживању код браће Миљковића, као и земљиште од 0-80 хек. дато у залогу?

3. Да ли сме да урачуна и земљиште утринско, које ови уживају више од 26 година.

Ово је потребно суду да приликом издавања уверења не би пао у грешку».

— На ово питање одговарамо:

Према § 471. тачке 4. а. грађанског судског поступка, свакој пореској глави земљорадничкој заштићено је од продаје по пет дана земље и кућа с плацем до једног дана орања.

Како су овде у питању три задругара, то њима треба да остане по пет дана свега петнаест и по један дан на име окућице свега три, укупно дакле осамнаест дана земље, односно на једнога по 9600 □ хвати или за сву тројицу 28.800 □ хвати.

Кад се ових 28.800 □ хвати преобрате у хектаре, узимајући за један квадратни хват 3-60 м. онда излази, да им укупно треба заштити 103.680 □ метара, односно 10 хектара, 3 ара и 680 м.

Како они околико земље немају ни онда, кад би се рачунало све што имају, онда им суд не сме издати уверење.

У осталом и њива дата у залогу, и забран продат за наплату кривичних трошкова, и земљиште заузето од општинске утрине, ни у ком случају не смеју се убрајати у њихову својину, јер је све то спорно.

II

Суд општине д. нерадовачке, у срезу пчињском, актом својим Бр. 1640, пита:

»Под Бр. 33. таксене тарифе, у 2. напмени става последњег, закона о таксама стоји:

»На суме испод 4 динара, и кад је вредност предмета мања од 4 динара, не плаћа се никаква такса».

Стога суд моли уредништво за што скорије обавештење: треба ли наплаћивати таксу по ставу другом поменутог броја таксене тарифе од 0-10 динара од оних лица, којима је по разним предметима досуђено испод 4 динара, као дангуба и накнада трошкова, јер је суд овај мишљења да исту не треба наплаћивати, а полицијска власт овога среза исту наплаћује».

— На ово питање одговарамо:

Напомена под 2. која иде уз тарифски број 33. закона о таксама јасна је, и према њој не треба наплаћивати никакву таксу на признанице, по којима се примају суме до 4 динара.

То важи, наравно, и за признанице по којима се примају досуђене дангубе, накнада трошкова и томе слично.

Ако које власти другчије поступају, оне греше.

III

Суд општине рсовачке, актом својим Бр. 1023, пита:

»Код овог суда поднет је уговор о усиновљењу, на потврду, од стране три лица тј. поочима, помајке и посинка.

¹⁾ Енглеска колонија у Аустралији Пр.

§ 140. грађанског законика гласи: „почим или помајка морају бити бар 15 година старији од посинка или поћерке.

Сви ови, тј. поочим, помајка и посинак, рођени су за време турске владавине, и када је био попис Књиге Буки записате су године овим лицима по њиховом казивању или по казивању њихових родитеља, и разлика је у годинама старости по пописној „Књ. Б.“ између поочима и помајке и посинка свега 2 године.

У самој ствари посинак је млађи преко 15 година од поочима и помајке, као што § 140. грађ. закона тражи.

За доказ да су заиста поочим и помајка старији од посинка 15 и више година, поднели су суду овом уверење, издато од стране два старца, који знају кад су се они родили, а ово су уверење потврдили код полицијске власти.

Суду треба да реши ствар, али не зна да ли је већи доказ уверење издато од два старца и потврђено полицијском влашћу, или је већи доказ пописна „Књ. Б.“, регистри и пописне листе од пописне Књиге Буки па на овамо.

Да би суд могао ово питање решити потребно му је *обавештење*: шта је већи доказ — да ли уверење или пописна Књига Буки?“

— На ово питање одговарамо:

Пописне књиге „А“ и „Б“, састављане су по исказу или старешина породица, или појединих чланова оних.

Године су уношене онако, како су их казивали они, који су за дотичну породицу давали податке.

Податци ови некад су били тачни, а некад су давати погрешно намерно, како би се избегла служба у војсци итн.

То се нарочито могло чинити у крајевима, где су црквене књиге уништене за време српско-турског рата, као и у новоослобођеним покрајинама, где се за време турске владавине, нису ни водиле књиге рођених.

Из ових разлога, књиге „А“ и „Б“ не могу се дићи, као доказна средства, изнад других доказа, који се могу поднети, у који ред долазе и сведоче старијих лица.

Према овоме, ако суд нема разлога да сумња у савесност оних, који су издали уверење о годинама старости посинка, он може примити уверење као доказ о ономе, зашта се подноси.

IV.

Г. Вој. Новаковић, полицијски писар среза златиборског, пита:

„Начелник среза златиборског, при потпису пресуда за дела из §§ 355. т. 1., 327. т. 1. и 360. т. 2. казнен. зак., као последник увек прецрта речи: „на основу §§ 15. и 16. пол. уредбе, одмах је извршити“ и ставља: „извршити је, кад извршено постане“.

Налазећи, да сам ја у праву, да пресуду, по напред изложеним зак. прописима, треба одмах по саопштењу и извршити, молим уредништво за објашњење, шта ми остаје да чиним у повтореном случају?“

— На ово питање одговоримо:

По члану 37. закона о уређењу округа и срезова, срески писари су помоћници среских начелника, и све послове раде у име ових и по њиховим наређењима (чл. 33—36).

Само у случајевима, кад је срески начелник одсутан, онда најстарији писар улази у права његова, и ради самостално.

Према овоме, кадгод је срески начелник у месту, онда срески писари морају да раде све послове онако, како он буде наређивао у границама закона.

Само код продаја имања, где срески писари, као извршиоци, одговарају непосредно суду, могу давати своје примедбе у смислу § 13. закона о чиновницима грађанског реда.

У овом истакнутом случају, где срески начелник потписује пресуде о осуди извесних лица, мора бити онако, како он хоће, у толико пре, што његов захтев није незаконит, јер по § 15. и 16. Полицијске Уредбе, пресуде донесене на основу § 327. т. 1. и § 360. могу бити одмах извршене, али не морају, него то зависи од нахођења и увиђавности власти.

Међутим, ако кривица није тако учињена, да до очигледности показује потребу, да се прибави задовољење ауторитету власти или заштита општим интересима, онда је боље да се пресуда не извршује одмах, пошто у многим случајевима може бити измењена од стране суда по жалби осуђеног.

Према свему овоме, може се одговорити на питање: „шта да се ради у поновљеном случају“ само са две речи: да слушате.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Одлука опште седнице Касационог Суда од 25. августа 1911. г. № 9966.

Првостепеном суду за окр. београдски, били су оптужени Ј. Н. и жена му Р. из Рожанаца, и то оптужени Ј. што је ноћу између 2 и 3. новембра пр. год. убио са предумишљајем у својој кући свога сина Д. чиме је себи створио кривицу из § 155. крив. зак. и опт. Р. за то, што је она држала лампу за време, док је оптужени Ј. ударао комадом од лотре по глави погинулог Д. и као мајка његова мирно стајала и ничим није покушавала да спречи оптуженог Ј. од извршења овог дела — дакле да је она потпомагала оптуженог Ј. у извршењу овог дела и тиме учествовала у извршењу истог.

Апелациони суд пресудом својом од 27. априла 1911. год. № 2333, нашав да је оптужени Ј. главни кривац а оптужена Р. саучесник и Ј. осудио са 20. године робије а Р. са 18. година робије.

Но по жалби оптужене Р. и бранилаца оптужених, Касациони Суд примедбама свог I одељења од 9. јуна 1911. г. № 8405, поништио је помен. пресуду Апелац. Суда а са разлога:

„Погрешни су разлози са којих Апелациони Суд налази да је оптужена Р. потпомагала Ј. у извршењу овог дела и

да је према томе она саучесник у овом убиству.

Да би се оптужена Р. могла сматрати као помагач у извршењу овога дела, потребно је утврдити неку њену позитивну радњу, која олакшава извршење дела или да је, у циљу да извршењу помогне, пропустила какву радњу, која јој је у дужности стајала и којом би могла спречити или отежати извршење — тач. 2. § 46. крив. суд. поступка.

Из тога што је Р., како је извиђајем утврђено, истрчала из собе са лампом после већ предузетог боја, од стране оптуженог Ј. према сину и тако била присутна последњем ударцу Ј. — овом надубијеним, не може се извести саучешће без оцене још и тога: да ли је и по чему Р. била баш уверена да оптужени Ј. иде на убиство сина, или је могла као вероватније мислити да он иде само на то да туче сина, који ноћу, остављајући своју кућу, долази њима да их узнемирава, као и да ли је она, као жена, и могла што предузимати противу Ј., коме је, као мужу своје, дужна покоравати се и кад хоће да казни своје млађе, ма и непосредно или да им да отпора.

Најпосле, суд за доказ постојања дела саучешћа противно закону узима и мржњу оптужене Р. према убијеноме сину, кад се само постојање дела саучешћа, по тач. 1. и тач. 2. под а § 236. крив. суд. пост. основима подозрења из § 121 и 122 крив. суд. пост. не може доказивати, а узимајући мржњу као основ подозрења за кривичну одговорност оптужене Р., ако би претходно нашао да је дело саучешћа иначе доказано, требао је да је оцени са обзиром и на то, да у друштвеном реду, коме припадају обоје оптужених, мати често куне своје дете, и ако га у истини не мрзи, те је и Р. могла у прилици своје сину Д., кад јој је овај тражио кафу као част, рећи: дају ти кафу за душу, а да у ствари не жели његову смрт. У сваком пак случају то не може, по закону, послужити и као доказ за постојање самога дела саучешћа“.

Апелациони Суд није усвојио ове примедбе Касационог Суда, већ је 2. августа 1911. год. под № 3665, дао следеће противразлоге:

„По тач. 2. § 46. крив. законика, саучесник је у злочинству или преступљењу онај, ко је кривца знајући потпомагао у ономе, чиме је зло дело приправљено, олакшано или извршено.

Исказом сведока С. кћери оптуженог Ј. и оптужене Р. а у неколико и признањем оптужене Р., утврђено је, да је оптужена Р. држала лампу и светлила оптуженом Ј. за време, док је овај свога сина — погинулог Д. ударао комадом од лотре по глави и као мајка погинулог мирно стајала и ничим није покушавала да спречи оптуженог Ј. од извршења овог дела.

Оваквом својом радњом оптужена Р. помагала је оптуженом Ј. у извршењу овог дела, јер је држећи лампу олакшавала извршење овог дела, а тиме, што је као мајка погинулог мирно стајала и гледала када је оптужени Ј. ударао погинулог Д., а не да је она била присутна

само последњем ударцу Ј — овом надубијеним, као што то Касациони Суд у горњим својим примедбама наводи, и од своје стране ничим није покушавала да спречи оптуженог Ј. од извршења овог дела — пропустила је од своје стране да учини оно што је у дужности стајало, на име да спречи оптуженог Ј. да свог сина — погинулог Д. убије.

Из овакве радње оптужене Р., као и мржње оптужене Р. према своме сину погинулом Д., а која се мржња састоји у томе, што је по сведоцима сведока Ј. П. једном приликом пред њим — сведоком, а на тражење погинулог Д. да га части кафом, Д. у одговорила: „даћу ти ја кафу за душу“, Апелациони Суд изводи и њено саучешће у извршењу овог дела тач. 2. § 46 крив. законика.

Касациони Суд у својој општој седници од 25. августа 1911. г. № 9966 усвојио је првмедбе свога I. одељења а противразлоге Апелационог Суда, као несаобразне закону, одбацио.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Филе Јошка, осуђеник митровачког казненог завода (Срем), чију слику износимо, побегао је са осуде 24. јула тек. год. (п. н.) и сада се, по дознању, налази у једној столарској радионици у Србији, понајпре у Београду.

Јошка је родом из Касталош-Домба, у Угарској, по народности је Мађар, стар 16 год., стага високог, лица округлог и белог, косе, обрва и очију смећих; био је осуђен на 5. год. робије због разбојништва.

Акт антропометријско-полицијског одељења Бр. 1512.

2. тек. месеца, око 2 часа по подне, непознати крадљивац украо је и однео Светозару Јовичићу, иличару из Београда: 250 динара у

ерпским новчаницама од по 10 динара, 53 динара у сребру, једну акцију Заложне Банке Бр. 1298 у вредности 50 динара, један златан женски брош у вредности до 30 динара и двоје нове панталоне грао и на штрафте.

Акт комесара топчидерске полиције Бр. 2986.

Миљко Мисић, осуђеник београдског казненог завода, чију слику износимо, побегао је 3. тек. месеца из окружне економије у Гуприји, где је био на раду. Миљко је родом из Принчева Брда, среза моравичког, стар 25 год. висок 173 мет., очију угаситих, косе смеће, од особених знакова има: а) белегу од посе котине у облику праве линије, правца косог,

величине 1.5 см., на другој фаланзи левог палца; б) белегу од посе котине у облику праве линије, правца косог, величине 2 см. на десном кажи-прсту, и в) брадавицу длакаву, у величини про-синог зрна, на гркљану.

Акт управе београдског казненог завода Бр. 5135.

Милан Симић и Радован Николић, скитачки цигани, решењем начелника среза посавског, округа београдског стављени су под кривичну истрагу и у притвор због крађе стоке. Обојица су у бегству.

Акт среског начелника Бр. 11954.

7. тек. месеца, између 6 $\frac{1}{2}$ и 7 $\frac{1}{2}$ часова по подне, непознати крадљивац ушао је у стан госпође Јовице Христића, у винограду на Топчидерском Брду, и из незаључаног ормана украо и однео: један округло брош у брилијантима, од којих су три у средини а једанаест унаокло; два броша у брилијантима — по девет брилијаната уздуж — у вредности 4000 дин.; једну низу бисера од 59 до 60 зрна, од којих је средње у величине грашка а остала нешто мало ситнија, у вредности 15.000 динара; осам разних, златних прстенова: један од сафира и брилијанат унаоколо (један фали) један маркиз (дугуласт), два са крупним брилијантима, сви у вредности 9000. динара; два златна чешља, један дугачак златан ланац у вредности 500 динара; један мали брош са три реда бисера у вредности 70 дин.; једна бразлетна у виду ланца од брилијаната, дијаманата и рубина у вредности 2000 динара; један златан брош у величини 6 сан. са малим црним емаљираним каменом (плаво) у вредности 50 дин.; један костим од загасито-те-

гет штофа, једно платнено одело браон-лихт, једна вунена крем хаљина, један турски па-сош на име *Марија Павлани* — Плаша и слу-жавку *Софију*, један турски печат са написом „*Мари Ферерли*“, и у готовом новцу: 400 дин. у наполеонима, 100 дин. у ерпским новчани-цама и једна златна турска лира.

Акт управе града Београда Бр. 34412.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналазка стра-жарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или дечене.

Т Р А Ж И С Е

Ђорђа Величковића, из Вел. Плана, среза орашког, нестало је још 9. августа тек. год. и до данас се о њему није могло ништа са-знати. Ђорђе има 60 год., раста је средњег, у лицу сувољав, косе проседе, очију плавих, нарамљује у ходу: у оделу је сукненом и по-цепаном. Није искључена могућност да је над Ђорђем и злочин извршен.

Депеша начелника среза орашког Бр. 13695.

К Р А Ђ Е С Т О К Е

Матеји Прокићу, из Шума, среза лепенич-ког, ноћу између 2. и 3. тек. месеца украден је коњ, матор 4 год., висок 153 см., аласт и цветаст, са жигом „К“.

Депеша начелника среза лепеничког Бр. 23568.

Ноћу између 5. и 6. тек. месеца, украдено је: Андрији Милутиновићу, из Азање, једна ко-била длаке доратасте, матора 4 год., висока 150 сан., звездаста, са жигом положено „К“, а Матеји Николићу, из Селевца, кобила омица длаке мрко-ване, на челу цветаста, матора 4 год., висока 153 сан., ст истим жигом.

Депеша начелника среза јасеничког, округа смедеревског Бр. 19444.

Обраћа се пажња свима полицијским и оп-штнским властима на ове покрађе.